

Schrøder: Efter den højtærede Ministers udførlige Imødegaelse af de forskellige Ordførere har jeg kun nogle ganske enkelte Bemærkninger at gøre.

Det ærede Medlem Hr. J. C. A. Larsen var noget vred, fordi jeg var optraadt som Tankelæser. Nu maa jeg sige til det ærede Medlem, at den Egenskab, han dér vil tildele mig, kan jeg ikke saadan lige med det samme modtage. Jeg er ikke i Besiddelse af nogen som helst okkult Evne, men at det ærede Medlem i sin Tid har udtalt, at hvis man fik en ny Lærlingelov, vilde der ikke blive antaget Lærlinge, det skal jeg bevise ved et lille Citat af Rigsdagstidenden for 1924—25, Sp. 1274. Der staaer følgende, som jeg med Formandens Tilladelse vil oplæse:

„Det ærede Medlem“ — det er i dette Tilfælde mig — „omtalte, at det snart var vanskeligt at faa Lærlinge i Haandværket nærmest af denne Grund, at Arbejderne i Almindelighed ikke kunde holde deres Børn i Lære, fordi det blev for kostbart at holde dem igennem de mange Læreaar. Dette Forhold blev ret ofte nævnt, da Lærlingeloven var til Behandling, og som Haandværker vil jeg sige, at hvis man i Lærlingeloven indførte strengere Bestemmelser end dem, vi vedtog i 1921, vilde et meget mindre Antal Lærlinge blive udlært her i Landet, idet Mestrene ikke under meget forværrede Forhold vilde tage Lærlinge.“

Jeg nævnte dette, jeg nævnte, at ved en tidligere Revision af Lærlingeloven var saadanne Udtalelser fremkommet fra Mesterside, og jeg mente saa, at de ogsaa vilde fremkomme ved denne Lejlighed fra det ærede Medlems Side — jeg tilføjede dog et beskedent „maaske“. Det viste sig dog ogsaa, at da det ærede Medlem fik Ordet, udtrykte han den samme Anskuelse, ganske vist med andre Ord. Altsaa, min Udtalelse havde intet hverken med Tankelæsning eller andet Hekseri at gøre.

Saa udtalte det ærede Medlem — og i samme Retning udtalte den ærede Ordfører for det konservative Folkeparti, det ærede Medlem Hr. Pitzner, sig —, at det, der havde Betydning, var at bevare den gode gamle Mesterlære. Ja, det er ogsaa vor Opfattelse. Vi ønsker ogsaa at bevare den gode, gamle Mesterlære, og jeg erkender for mit Vedkommende, at de gode Mesterlærere har haft deres Betydning for dansk Haandværks og Industris Udvikling, men det er lige saa sikkert, at der har været en Del daarlige Mesterlærere, som har været Skyld i, at adskillige unge Mennesker har spildt en Del

af deres bedste Tid og ikke har lært noget som helst, og det er for disse daarlige Mesterlærers Skyld, man laver en Lov. Dette Lovforslag tilsigter jo ikke at helbrede karske, men at komme dem til Hjælp, som lider ilde. Jeg maa imod alle de Udtalelser om, at Tiden ikke er til Forandringer, sige, at det forekommer mig, at vi ikke bestiller andet hver eneste Dag end at forandre, netop fordi Tiden er til, at vi i særlig Grad strenger os an. Og naar det under den stadige Udvikling af Lærlingeloven er lykkedes os at bringe dansk Haandværk og Industri op paa et højt Stade, maa vi i dette Øjeblik ikke forsumpe, ikke stagnere. Jeg læste for nogle Aar siden i en Kulturhistorie en Sammenligning mellem England og Tyskland, mellem engelsk og tysk Industri. Forfatteren udtalte deri den Formening, at naar det i Øjeblikket gik tilbage med den engelske Industri og fremad med den tyske, var det, fordi Englænderne blev siddende hjemme i deres Stole, medens Tyskerne, Parvenerne, stadig gjorde sig de største Anstrengelser for at dygtiggøre sig. Ud fra denne Tanke maa vi, hvis dansk Industri og Haandværk fortsat skal kunne klare sig overfor de fremmede, strænge os an, altsaa forbedre den Lovgivning, vi har, og forbedre de Udlæringsbetingelser, Ungdommen skal have. Endvidere maa det jo ikke glemmes, at der er en Aarsag til. Det er jo ikke alene den gode Mesterlære, der har bevirket dansk Haandværks høje Stade, men den rige Udveksling af Svende fra det ene Land til det andet, der skete i fordums Dage. Nu er der lukket. Danske Haandværkere kan ikke lære i Tyskland og Frankrig, lige saa lidt som disse Nationers Svende kan lære her, der er lukket overalt. Denne Paavirkning fra den ene Nation til den anden, som har haft stor Betydning, særlig for dansk Haandværks Udvikling, er taget bort, og vi maa klare os selv ved at gøre Udlæringen saa god som muligt.

Det ærede Medlem Hr. Pitzner mente ikke, saa vidt jeg forstod, at det var rigtigt, at Fællesrepræsentationen for dansk Haandværk og Industri havde nægtet at tage Svende ind i de nuværende Læreprovekommissioner. Jeg maa sige, det er muligt, at man i de senere Aar har været mere frisindet paa dette Omraade her eller dér, men i Fortiden mødtes vi med afgjort Nej, og det er sikkert Tilfældet adskillige Steder den Dag i Dag.

Det ærede Medlem Hr. Pitzner udtalte saa, at det at have Lærlinge var nærmest et filantropisk Foretagende, man satte Penge til ved det. Det kan jeg alligevel